

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobkyně: T. N., narozena X,
státní příslušnice Íránu,
t. č. pobyt v Pobytovém středisku Zastávka, Havířská 514, 664 84
Zastávka u Brna,
zastoupena Mgr. Denisou Šmídovou, advokátkou,
sídlem Dominikánské náměstí 187/5, 602 00 Brno,

proti

žalované: Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie,
sídlem Olšanská 2176/2, 130 51 Praha 3,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 1. 2023, č. j. CPR-33067-6/ČJ-2022-930310-V241,

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 2. 1. 2023, č. j. CPR-33067-6/ČJ-2022-930310-V241, a rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 29. 8. 2022, č. j. KRPU-159330-30/ČJ-2022-040022-SV-ZZ, **se zrušují** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 6 800 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalované Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 2. 1. 2023, č. j. CPR-33067-6/ČJ-2022-930310-V241, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 29. 8. 2022, č. j. KRPU-159330-30/ČJ-2022-040022-SV-ZZ. Tímto rozhodnutím správní orgán prvního stupně podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) uložil žalobkyni správní vyhoštění, stanovil dobu, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce jeden rok od okamžiku, kdy uplyne doba stanovená k vycestování, zároveň stanovil dobu k vycestování z území členských států Evropské unie v délce třiceti dnů od nabytí právní moci rozhodnutí a vyslovil, že se na žalobkyni nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně v žalobě současně navrhl, aby soud zrušil i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem a byla jím zkrácena na svých právech. Konstatovala, že správní orgány obou stupňů vyhodnotily její situaci pouze formálně a dostatečně se nezabývaly skutečnostmi, které žalobkyně uvedla v odvolacím řízení, jí předloženými podklady a aktuální situací v zemi původu. Podle žalobkyně žalovaná v napadeném rozhodnutí pouze formálně uvedla, že nebyly zjištěny žádné důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a to bez jakýchkoli skutkových detailů a skutečného zvážení situace žalobkyně. Žalobkyně upozornila, že v napadeném rozhodnutí je věnován větší prostor konstatování splnění formálních požadavků než rozboru pozice žalobkyně a situace v zemi jejího původu. Podotkla, že v těchto otázkách žalovaná pouze odkázala na obsah závazného stanoviska Ministerstva vnitra bez uvedení dalších detailů.
3. Podle žalobkyně nebyla při vydání závazného stanoviska Ministerstva vnitra ani jindy v řízení dostatečně zohledněna bezpečnostní situace v Íránu, která se zhoršila od září 2022 poté, co v zemi vypukly protirežimní protesty v návaznosti na úmrtí M. A. po jejím zadržení mravnostní policií. Připomněla, že ze zahraničních i českých zdrojů je známo, že íránský režim tyto protesty agresivně potlačuje, výsledkem operací bezpečnostních složek jsou těžká zranění a se zadrženými manifestujícími je zacházeno v rozporu s obecnými lidskoprávními principy; došlo i k několika veřejným popravám demonstrantů či odpůrců režimu bez spravedlivého procesu. Žalobkyně zdůraznila, že tato situace se v průběhu času nezlepšuje a vedla k odsouzení této praxe ze strany představitelů demokratických států a k výzvám k respektování lidských práv na diplomatické úrovni. Podle žalobkyně je tedy zjevné, že v zemi jejího původu došlo od vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně k situaci, která je v mezinárodním společenství vnímána negativně a rizikově s ohledem na respektování lidských práv, a to až do míry ohrožení života jednotlivce.
4. Žalobkyně namítala, že správní orgány dostatečně neposoudily, zda správní vyhoštění žalobkyně splňuje tzv. zásadu *non-refoulement*, a omezily se pouze na konstatování, že návrat žalobkyně do země původu je podle závazného stanoviska Ministerstva vnitra možný. Žalovaná podle žalobkyně nepřihlédla k předloženému dokumentu, z něhož je zřejmá možnost odsouzení žalobkyně k trestu vězení a bičování (tedy krutému a Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

ponižujícímu trestu) v případě budoucího „prohřešku vůči veřejnému pořádku“. Podotkla, že tyto tresty jsou aplikovány i na osoby, které se provinily toliko drobnými či vykonstruovanými přestupky. Podle žalobkyně bylo nezbytné se těmito okolnostmi zabývat stejně jako faktem, že podle obecně známých informací jsou v Íránu postihovány často pod vykonstruovanými záminkami osoby, které pobývaly po určitý čas v zahraničí, a to s ohledem na tvrzenou ochranu vůči zahraničním agentům. Z uvedeného žalobkyně dovodila, že je v jejím případě namístě pečlivěji zkoumat naplnění zásady *non-refoulement*. Dodala, že tato zásada je běžně uplatňována vůči osobám pocházejícím z Ukrajiny s odkazem na válečný konflikt, a poznamenala, že rovněž masivní represe civilních osob vyjadřujících odlišný názor prostřednictvím krutého zacházení a trestů může mít ve svém důsledku na obyvatelstvo obdobný dopad jako válečný konflikt, a proto by bylo na místě v případě občanů Íránu uplatňovat obdobné zásady.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že v žalobě je obsažena naprosto totožná argumentace, na kterou již správní orgány reagovaly ve svých rozhodnutích. Žalovaná proto na odůvodnění těchto rozhodnutí odkázala a uvedla, že neshledala ve svém postupu pochybení. Navrhla zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

6. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaná s tím výslovně souhlasila a žalobkyně nesdělila soudu do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byla ve výzvě výslovně poučena, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během desetidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 2 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Ze správního spisu soud zjistil, že správní orgán prvního stupně při rozhodování o správním vyhoštění žalobkyně vycházel z protokolu o výsledku žalobkyně ze dne 29. 8. 2022 (z něj vyplynulo, že žalobkyně opustila Írán především z obavy z bývalého manžela, který ji pronásledoval, a že nemá ráda Írán, protože se tam nedodržují lidská práva, systém omezuje obyvatelstvo a nedodržují se tam práva žen; Írán pro ni není bezpečnou zemí), ze zprávy Ministerstva vnitra ze dne 1. 4. 2021 o bezpečnostní a politické situaci v Íránu (Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv) a ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra k možnosti vycestování cizince (žalobkyně) ze dne 29. 8. 2022. Podle tohoto stanoviska žalobkyně opustila vlast s platným cestovním dokladem, aniž by jí v Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

tom kdokoli bránil, a neuvedla žádné konkrétní problémy s íránskými státními orgány či bezpečnostními složkami; ve výpovědích žalobkyně nelze nalézt vodítka pro závěr, že by měla být po svém návratu do vlasti vystavena hrozbě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení ze strany státních orgánů.

10. Žalovaná v odvolacím řízení vycházela z následujících podkladů pro vydání rozhodnutí. Z protokolu o dalším výslechu žalobkyně ze dne 11. 11. 2022 vyplynulo, že se žalobkyně obávala, že by ji v případě návratu do Íránu manžel našel a škodil jí; popsala, že když šla ohlásit k soudu vyhrožování ze strany manžela, odvedla ji mravnostní policie a udělila jí pokutu; již dvakrát musela podepsat prohlášení, že se to již nebude opakovat; v případě třetího prohřešku by jí hrozilo vězení, označení za špiona Izraele a poprava. Ze zprávy Ministerstva vnitra ze dne 20. 5. 2022 o bezpečnostní a politické situaci v Íránu (Vybrané otázky z oblasti občanských a lidských práv) a ze zprávy Ministerstva vnitra ze dne 7. 5. 2021 (Rozvod a opatrovnictví dětí po rozvodu v Íránu) vyplynulo, že mučení a trest smrti jsou v Íránu běžnou praxí a ženy čelí diskriminaci ve věcech osobního stavu. Žalovaná rovněž vycházela z Informace Ministerstva vnitra Velké Británie z května 2022 nazvané *Írán: Protizákonné opuštění země* a ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra k možnosti vycestování cizince (žalobkyně) ze dne 5. 12. 2022. V něm byla zopakována argumentace ze závazného stanoviska ze dne 29. 8. 2022, že žalobkyni nehrozí reálné nebezpečí mučení, nelidského, ponižujícího zacházení či trestání; tvrzení žalobkyně, že jí ve vlasti hrozí označení za špiona a potrestání, bylo označeno za účelové a ničím nepodložené. Žalobkyně následně zaslala žalované vyjádření ze dne 12. 12. 2022 k obsahu závazného stanoviska, v němž uvedla, že se situace v Íránu zhoršila od doby jejího přicestování do České republiky a aktuálně dochází k tvrdému potlačování občanských protestů zaměřených proti porušování základních lidských práv v zemi. Žalobkyně uvedla, že je obecně známo, že zákroky pořádkových sil jsou směřovány především proti ženám. Žalobkyně předložila dokument označený jako „Závazné prohlášení“ vydaný Disciplinárním policejním velitelstvím velkého Teheránu, Policií pro veřejnou bezpečnost ze dne 1. 8. 2022, ve kterém se žalobkyně zavázala nedopouštět se trestných činů, nepřípustného jednání a nosit hidžáb. Z tohoto dokumentu vyplývá, že v případě opakovaného pochybení by byla žalobkyně odsouzena k trestu odnětí svobody na 2 měsíce a 74 ranám bičem bez možnosti vznést námitky.
11. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobkyně, že správní orgán prvního stupně i žalovaná hodnotily její situaci jen formálně a žalovaná se nezabývala skutečnostmi, které žalobkyně v odvolacím řízení uvedla, a podklady, které předložila. Žalobkyně rovněž namítala, že žalovaná převzala pouze obsah závazného stanoviska Ministerstva vnitra, aniž se zabývala aktuální situací v zemi původu žalobkyně. Soud tuto námitku hodnotil jako námitku nepřezkoumatelnosti.
12. Podle § 68 odst. 3 věty první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) platí, že „[v] odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“
13. Podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a 120 je povinna si vyžádat závazné stanovisko ministerstva, zda vycestování cizince je možné (§ 179).

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

14. K povaze závazného stanoviska v řízení o správním vyhoštění Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 2. 2019, č. j. 8 Azs 76/2018-61, uvedl, že má z povahy věci podobné účinky, jako kdyby se jednalo o závazné stanovisko podle § 149 správního řádu. V rozsudku ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-44, k tomu Nejvyšší správní soud doplnil, že závazné stanovisko do jisté míry předurčuje vyřešení otázky existence možných překážek vyhoštění, které je žalovaná v tomto typu řízení povinna zkoumat. I takové stanovisko však musí obsahovat náležité odůvodnění a musí reagovat na konkrétní tvrzení cizince v daném řízení. Pakliže je stanovisko formulováno obecněji, je povinností žalované o to pečlivěji zdůvodnit, proč nepovažuje obavy stěžovatele z pronásledování za relevantní.
15. S těmito závěry se zdejší soud ztotožňuje a v poměrech projednávané věci konstatuje, že z výše uvedené rekapitulace správního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobkyně v odvolacím řízení tvrdila, že její vyhoštění do Íránu není možné a na podporu svých tvrzení předložila množství podkladů, z nichž dovozovala nebezpečí, které jí v případě návratu hrozí. Na tato tvrzení, podklady a důkazní návrhy žalovaná podle názoru soudu adekvátně nereagovala. K návrhům žalobkyně na doplnění dokazování žalovaná v napadeném rozhodnutí toliko uvedla, že vzhledem k provedeným výsledkům žalobkyně by bylo další dokazování nadbytečné. K žalobkynin předloženým dokumentům se žalovaná vyjádřila v tom smyslu, že tyto dokumenty v cizím jazyce nemohou být důvodem zrušení napadeného rozhodnutí. Soud dospěl k závěru, že se žalovaná s námitkami žalobkyně vypořádala s nedostatečnou určitostí a pouze prostřednictvím obecných frází. Na zcela konkrétní námitky žalobkyně žalovaná odpověděla jen na velmi obecné úrovni nebo vůbec. Soud tedy přisvědčil názoru žalobkyně, že správní orgán prvního stupně i žalovaná posoudily celou věc pouze formálně, bez náležitého zohlednění skutkových okolností konkrétního případu.
16. Samotnou skutečnost, že správní orgány vycházely ze závazných stanovisek Ministerstva vnitra k možnosti vycestování cizince (žalobkyně) ze dne 29. 8. 2022 a ze dne 5. 12. 2022, nepovažuje za pochybení. Tato stanoviska však byla do značné míry stručná, obecná a nereflektující argumentaci žalobkyně, a proto na ně nebylo možné jen bez dalšího odkázat, aniž by byly možné překážky správního vyhoštění náležitě posouzeny přímo správním orgánem prvního stupně, resp. žalovanou. Oč argumentačně chudší byla závazná stanoviska, o to pečlivěji měly správní orgány svá rozhodnutí odůvodnit. Této povinnosti však nedostály. Soud zároveň po prostudování protokolu o výsledku žalobkyně ze dne 11. 11. 2022 shledal, že žalobkyně nebyla při výsledku dotazována na jakékoli bližší informace týkající se uplatňování lidských práv a práv žen v Íránu nebo jejích obav z pronásledování, ačkoli tím žalobkyně v odvolacím řízení argumentovala. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41, přitom platí, že je povinností správního orgánu potvrdit, či vyvrátit tvrzené obavy cizince cílenými otázkami týkajícími se důvodů jeho obav. S ohledem na výše uvedené považuje soud napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
17. Soud se dále zabýval námitkami žalobkyně stran nedostatečného zohlednění zásady *non-refoulement* s ohledem na aktuální bezpečnostní situaci v Íránu. Žalobkyně upozorňovala na skutečnost, že se bezpečnostní situace v Íránu zhoršila po vypuknutí protirežimních protestů v září 2022, v důsledku čehož dochází v zemi k porušování lidských práv a práv žen.
18. Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona o pobytu cizinců platí, že „[p]olicie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 5 let,

3. pobývá-li cizinec na území bez platného cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn,

4. pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.“

19. Z § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vyplývá, že „*[v]ycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.*“ Podle odstavce 2 téhož ustanovení platí, že „*[z]a skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.*“
20. Podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) platí, že „*[n]ikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*“
21. Zásada *non-refoulement* je projevem přímo použitelných mezinárodních norem, jimiž je Česká republika vázána, které garantují právo na život, zákaz mučení nebo vystavení nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestání (čl. 2 a 3 Úmluvy). Podstatou této zásady je nenavrácení cizince do jiného státu, v němž by byl ohrožen jeho život nebo osobní svoboda na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení (čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, vyhlášené pod č. 208/1993 Sb.), resp. v němž by mu hrozilo, že bude porušeno jeho právo na život (čl. 2 Úmluvy) nebo že bude vystaven mučení nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu (čl. 3 Úmluvy) – k tomu srov. např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Soering proti Spojenému království, č. 14038/88, Cruz Varas a další proti Švédsku, č. 15576/89, Shamayev a ostatní proti Gruzii a Rusku, č. 36378/02, Saadi proti Itálii, č. 37201/06, a mnohé další. Uvedenou zásadu je nutno „*... vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila*“ (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, publ. pod č. 3528/2017 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2022, č. j. 6 Azs 342/2021-28). Zdejší soud připomíná, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu se zásada *non-refoulement* uplatní i v případě správního vyhoštění (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2022, č. j. 5 Azs 89/2022-24, publ. pod č. 4344/2022 Sb. NSS, ze dne 21. 4. 2022, č. j. 10 Azs 47/2022-33, nebo ze dne 12. 5. 2022, č. j. 10 Azs 107/2022-35).
22. Soud zdůrazňuje, že zásada *non-refoulement* představuje prolomení zásady stanovené v § 75 odst. 1 s. ř. s., podle níž soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 21. 10. 2019, č. j. 1 Azs 246/2019-31, uvedl, že „*[a]plikace § 75 odst. 1 s. ř. s. musí ustoupit v situaci, kdy to je třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky, resp. s ohledem na požadavky práva EU (srov. např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, bod 22, či ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, body 21-23). Při přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění je v této otázce třeba vyjít z kritérií, která již dříve rozvedl Nejvyšší správní soud ve věcech mezinárodní ochrany. Jedná se o situaci, kdy by nepřihlédnutí k novým skutečnostem mělo za následek porušení zejména zásady non*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

refoulement zakotvené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, práva na život, zákaz mučení a podrobování krutému a nelidskému zacházení, a práva na soukromý a rodinný život garantovaných v čl. 2, čl. 3 a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv ...“

23. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v řízení o správním vyhoštění, v němž je cizincům ukládána povinnost vycestovat z území a zákaz vstupu na území, platí, že správní orgán je nad rámec obecného pravidla o zjišťování skutečného stavu věci povinen zjišťovat i skutečnosti ve prospěch účastníka řízení (srov. § 50 odst. 3 in fine správního řádu). Správní orgán v tomto typu řízení nese odpovědnost za řádné shromáždění podkladů pro rozhodnutí a případně odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2018, č. j. 10 Azs 301/2016-44, nebo ze dne 12. 2. 2021, č. j. 2 Azs 43/2020-32).
24. K podkladům pro vydání rozhodnutí se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, tak, že nezbytnou povinností žalované je získat maximum možných informací, které se vztahují k situaci konkrétního účastníka řízení, a na základě shromážděných podkladů rozhodnout. Při posuzování individuálních případů je přitom třeba vycházet z toho, jaká je v zemi původu úroveň ochrany lidských práv a způsob výkonu státní moci. Nejvyšší správní soud uvedl, že informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Nejvyšší správní soud dále zdůraznil, že není povinností účastníka řízení, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí, a je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí zpochybňují či vyvracejí.
25. Otázku aktuálnosti zpráv o zemích původu řešil Nejvyšší správní soud také v rozsudku ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74. Konstatoval, že zastaralost zpráv nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové informace uplynul určitý čas; zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden, a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.
26. S uvedenými závěry se zdejší soud plně ztotožňuje a v poměrech projednávané věci podotýká, že mezi účastníky řízení není sporu o tom, že žalobkyně pobývala na území České republiky bez platného cestovního dokladu a platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyla oprávněna. Základní podmínka pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění stanovená v § 119 odst. 1 písm. b) bodech 3 a 4 zákona o pobytu cizinců tak byla naplněna. Žalobkyně v rámci odvolacího řízení poukázala na dokument, na jehož základě by mohla být v případě mravnostního poklesku uvězněna a bičována. Soud k tomu připomíná, že uvěznění a bičování může být důvodem znemožňujícím vycestování ve smyslu § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců, neboť je z toho zřejmé, že by žalobkyni mohlo hrozit skutečné nebezpečí.
27. Pokud jde o použité informace o zemi původu, soud musel zohlednit současnou zásadní změnu poměrů v Íránu, na kterou žalobkyně ve správním řízení [ve vyjádření ze dne 12. 12. 2022 k obsahu závazného stanoviska Ministerstva vnitra k možnosti vycestování cizince (žalobkyně) ze dne 5. 12. 2022] i v podané žalobě upozorňovala a která je již v současné době obecně známou (a v médiích často prezentovanou) skutečností. Soud tak dospěl k

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

závěru, že žalovaná svá zjištění o bezpečnostní situaci v Íránu opřela pouze o nedostatečně aktuální a neúplné zprávy. Všechny tyto zprávy popisují situaci v zemi v období před zářím 2022, kdy došlo k protivládním protestům a jejich následnému brutálnímu potlačování. Ani nejaktuálnější žalovanou užitý podklad, kterým je zpráva Ministerstva vnitra ze dne 20. 5. 2022 o bezpečnostní a politické situaci v Íránu, není vzhledem k turbulentní politické situaci v zemi podle názoru soudu dostatečně aktuální. Za zásadní nedostatek předmětných zpráv soud považuje skutečnost, že neobsahují žádné konkrétní aktuální informace o právech žen v Íránu. Na tuto problematiku přitom žalobkyně v obou výsleších upozorňovala, když uváděla, že v Íránu je se ženami zacházeno jako s polovičními lidmi a ženy jsou omezovány mnoha zákazy a příkazy. Ani zpráva Ministerstva vnitra ze dne 7. 5. 2021 týkající se rozvodu a opatrovnictví dětí v Íránu požadavkům kladeným na aktuálnost a relevantnost nevyhovuje, neboť obsahuje pouze zmínku o diskriminaci žen ve věcech osobního stavu v Íránu, ale nijak blíže ji nekonkretizuje. Rovněž ze zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie z května 2022 nazvané *Írán: Protizákonné opuštění země* nevyplývají žádné relevantní a aktuální informace vztahující se k uplatňování lidských práv a práv žen.

28. Soud zdůrazňuje, že bylo na žalované, aby shromážděnými podklady potvrdila, nebo vyvrátila, zda na území Íránu dochází k potlačování lidských práv a práv žen, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců. Soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že žalovaná výše citovanou judikaturou formulovaným požadavkům na zprávy o zemi původu nedostála, a to zejména stran jejich aktuálnosti a relevantnosti. Nejistila tedy všechny relevantní skutečnosti a neopatřila si dostatek podkladů pro své rozhodnutí.
29. Na tomto místě soud rovněž poukazuje na skutečnost, že správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyni v zemi původu nehrozí nebezpečí, přestože v Íránu v současné době probíhají rozsáhlé protivládní protesty a následné zatýkání a popravy demonstrantů. Soud proto shledal, že napadené rozhodnutí neobstojí z hlediska závěru, že nejsou dány důvody znemožňující vycestování. V této skutečnosti soud spatřuje zásadní rozpor rozhodnutí s podklady pro jeho vydání a vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
30. S ohledem na výše uvedené soud konstatuje, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a zároveň žalovaná dostatečně nezjistila skutkový stav. Soud proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. pro vady řízení zrušil. Vzhledem k tomu, že vadou řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu bylo stiženo i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, přistoupil soud podle § 78 odst. 3 s. ř. s. také ke zrušení tohoto rozhodnutí. Soud současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, v němž bude žalovaná podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
31. V dalším řízení bude nezbytné, aby správní orgány zásadním způsobem doplnily dokazování tak, aby dospěly k co nejvěrohodnějšímu obrazu o současném stavu ochrany lidských práv a práv žen v Íránu. Následně musí správní orgány posoudit, zda v daném případě existují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, tj. zda je důvodná obava, že by žalobkyni ve státě původu hrozilo skutečné nebezpečí.
32. Vzhledem k tomu, že žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

6 800 Kč. Tato částka se skládá z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právní zástupkyně žalobkyně po 3 100 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT; podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) AT] a z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokátky [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 13 odst. 1 a 3 AT].

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 28. února 2023

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.